

**«СӘРСЕН АМАНЖОЛОВ АТЫНДАҒЫ ШЫҒЫС ҚАЗАҚСТАН
УНИВЕРСИТЕТІ» КОМЕРЦИЯЛЫҚ ЕМЕС АҚЦИОНЕРЛІК
ҚОҒАМЫ**

БЕКІТЕМІН

**«Сәрсен Аманжолов атындағы
Шығыс Қазақстан университеті»
КЕ АҚ қабылдау комиссиясының
төрағасы, профессор**

М.Ә.Төлеген

2026 ж.

**«Көркем еңбек және сызу мұғалімдерін даярлау» білім беру
бағдарламалар тобы бойынша шығармашылық емтихан
БАҒДАРЛАМАСЫ**

Өскемен қ., 2026 ж.

НОРМАТИВТІК БАЗА

Жоғары білім беру ұйымдарына оқуға қабылдау, жоғары білім беру бағдарламаларын іске асырудың типтік бағдарламасы. Білім және ғылым министрінің "Қазақстан Республикасының 31 қазандағы 2018 жылғы № 600 бұйрығына сәйкес (08.07.2025 жылғы №341 бұйрығына сәйкес өзгерістермен және толықтырулармен) жасалады.

ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА

Шығармашылық емтихан мақсаты мен міндеттері.

Шығармашылық емтиханның **мақсаты** - талапкерлердің шығармашылық қабілеттерін және мамандықты игерудің жеке алғышарттарын тексеру.

Міндеттер:

- сурет салудағы шығармашылық деңгейін анықтау;
- шығармашылық бағыттағы кәсіпті игерудің жеке алғышарттарын анықтау (сурет салу, сәулет өнері)
(Мағынасы, мақсаты мен міндеттері, білім, білік, дағдылар);

ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ЕМТИХАНДЫ ӨТКІЗУ ТӘРТІБІ

1 Шығармашылық дайындықты талап ететін мамандықтарға түсуші тұлғалар, университеттің қабылдау комиссиясы офлайн және онлайн форматта өткізетін шығармашылық емтихандарды тапсырады.

Шығармашылық емтиханды онлайн-режимде тапсыру Шығыс Қазақстан облысынан алыс Қазақстан өңірлерінен келген талапкерлерге арналған, сондай-ақ карантиндік шараларды күшейту кезінде. Шығармашылық емтихан онлайн режимде болса, емтихан ZOOM/meeting.cert.kz платформасы немесе пәндік комиссия мүшелері мен талапкерлерге қолжетімді кез келген басқа стримингтік платформа арқылы бейнеконференцбайланыс арқылы ұйымдастырылады.

2 Шығармашылық емтихан тапсыру үшін өтініштерді 20 маусым мен 10 тамыз аралығында қабылдау комиссиясына тапсырады. Мекен-жайы: Өскемен қаласы, 30-Гвардиялық дивизия, 34 немесе онлайн www.vku.edu.kz сайтқа өтініш беру арқылы жүзеге асырылады.

3 Шығармашылық емтихан 07.07-15.08.26 күнтізбелік жыл бойынша өткізіледі.

4 Жалпы орта, техникалық және кәсіптік немесе орта білімнен кейінгі білімі туралы құжаттары бар, шығармашылық дайындықты талап ететін жоғары білім беру бағдарламаларының тобына кіретін тұлғалар екі шығармашылық емтихан тапсырады

5 Оқуға тапсырушы ұқсас бағыттар бойынша кадрларды даярлау, жоғары білім беру оқытудың қысқартылған мерзімін көздейтін талапкерлер 1 шығармашылық емтихан-сурет тапсырады.

6 Жалпы орта немесе техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімі туралы құжаттары бар талапкерлерге арналған шығармашылық емтихандар 50- балдық жүйемен бағаланады.

Колледж дипломымен оқуға тапсырушы ұқсас бағыттар бойынша кадрларды даярлау, жоғары білім беру оқытудың қысқартылған мерзімін көздейтін талапкерлер 1 шығармашылық емтихан тапсырып, оған ең жоғары 20 балл қойылады

7 Шығармашылық дайындықты қажет ететін жоғары білім беру бағдарламаларына, оның ішінде «Педагогика ғылымдары» білім беру саласына оқуға түсетін адамдар шығармашылық емтихандарын тапсыру үшін университеттің қабылдау комиссиясына келесі құжаттарды ұсынады:

Оқуға түсу үшін тапсыратын құжаттар:

- 1) Жалпы орта немесе техникалық және кәсіптік, орта білім жөніндегі құжат тапсырады (түпнұсқа);
- 2) 3 x 4 см өлшемі фотосурет 2;
- 3) жеке басын куәландыратын құжаттың көшірмесі;
- 4) ҰБТ сертификаты (бар болған жағдайда);

8 Шығармашылық емтихандар бейне және (немесе) аудио жазбасы бар жабдықталған аудиторияларда (үй-жайларында) қабылданады.

9 Талапкерлерді емтиханға кіргізу кезінде өздерін растайтын төл құжаты, рұқсат қағазы болуы керек.

10 Шығармашылық емтихандар басталғанға дейін оқуға түсушілерге емтиханды өткізу тәртібі, сондай-ақ емтихан уақыты мен орны көрсетіледі, басталу және аяқталу уақыты түсіндіріледі, емтихан нәтижелері мен апелляцияға беру процедурасы хабарландырылады.

Шығармашылық емтиханға дәлелді себептермен келмеген және растайтын құжаттарды (өтініш берушінің ауруы, төтенше жағдайлар немесе жол-көлік оқиғасы, жақындарының қайтыс болуы) ұсынған тұлғалар жазбаша өтініш негізінде басқа уақытта шығармашылық емтиханға жіберіледі, шығармашылық емтихандар аяқталғаннан кейін қосымша белгіленген күні пән комиссиясы төрағасының атына жіберіледі.

11 Шығармашылық емтихандар басталғанға дейін талапкерлерге емтиханды өткізу тәртібі, сондай-ақ емтихандардың басталу және аяқталу уақыты, нәтижелерін жариялау уақыты мен орны, апелляциялық шағым беру тәртібі түсіндіріледі.

Онлайн емтиханды тапсыруға қойылатын техникалық талаптар:

- Тұрақты қосылым арқылы Интернетке қол жеткізу;
- Емтихан тапсыру үшін жұмыс орнын көрсету функциясы бар бейнеконференцияға арналған орнатылған бағдарламаның болуы;
- Веб-камера және микрофонмен жабдықталған компьютер, ноутбук, планшет, смартфонның болуы;
- Емтихан кезінде жұмыс орныңыздан шығуға тыйым салынады.

12 Шығармашылық емтиханның нәтижелері балл қою парағымен, еркін нысандағы комиссияның хаттамасымен ресімделеді және нәтижелерді жариялау үшін қабылдау комиссиясының жауапты хатшысына (оның орынбасарына) беріледі. Комиссия хаттамасына төраға және комиссияның барлық қатысқан мүшелері қол қояды.

Онлайн бағалау процесі:

Бағалар Google Forms көмегімен жарияланады. Комиссияның әрбір мүшесі осы нысанға қол жеткізе алады және бағалауды жіберу арқылы оны онлайн толтырады. Содан кейін орташа балл көрсетіледі. Комиссия мүшелері бағалауды талқылайды, дауларды (бар болса) шешеді және түпкілікті шешім қабылдайды.

13 Шығармашылық емтиханның нәтижелерін қабылдау комиссиясы емтихан өтетін күні жариялайды.

14 Шығармашылық емтиханның нәтижелері бойынша талапкерге шығармашылық емтиханды тапсырған жеріне қарамастан, жоғары оқу орнына ақылы негізде оқуға қабылдау туралы анықтамадан үзінді көшірме беріледі.

15 Қысқартылған оқу мерзімін көздейтін колледжден кейін оқытудың сабақтас бағыттарына түсушілер үшін бір шығармашылық емтиханды, атап айтқанда бірінші шығармашылық емтиханды тапсырады.

16 Апелляцияға арналған өтінішті апелляциялық комиссия төрағасының атына арнайы немесе шығармашылық емтихан тапсырған тұлға жеке өзі береді, шығармашылық емтиханның нәтижелері жарияланғаннан кейін келесі күні сағат 13.00-ге дейін қабылданады және апелляциялық комиссияда қарайды бір күн ішінде. Шығармашылық емтиханның нәтижелерімен келіспеушілікке шағымдану туралы шешім комиссия мүшелерінің жалпы санының көпшілік даусымен қабылданады. Дауыстар тең болған жағдайда комиссия төрағасының дауысы шешуші болып табылады. Апелляциялық комиссияның жұмысы төраға мен Комиссияның барлық мүшелері қол қоятын хаттамамен ресімделеді. Шағымды қарау нәтижелері өтініш берушіге бір жұмыс күні ішінде хабарланады.

МАЗМҰНЫ

«Көркем еңбек және сызу мұғалімі» білім бағдарламасы бойынша оқуға түсу үшін талапкерлер «Сурет» және «Кескіндеу» екі шығармашылық емтихан тапсырады.

Бірінші шығармашылық емтихан – 07.07 және 11.08.2026 сағ 09-00-13.00-ге дейін өткізіледі.

Емтихан өтетін жер: бас ғимарат 30-Гвардияшылар дивизиясы, 34. Бейнежазба жүргізіледі

Онлайн режимі жағдайында емтихан ZOOM бағдарламасы бойынша өтеді

Бірінші шығармашылық емтихан – Сурет (геометриялық фигуралардың суретін салу)

1. Бейненің композициясы мен құрылысы.
2. Графика – сызықтардың қалыңдығы.

Негізгі критерийлері:

Сурет бойынша бірінші шығармашылық емтиханда талапкерлер келесі біліктіліктер мен дағдыларды көрсетуі тиіс:

- ✓ Парақтың жазықтығында фигураның композициялық орналасуы
- ✓ Сызықтық перспективаның талаптарына сәйкес көлемді-құрылымдық кескіндеме;
- ✓ Сызба өлшемдері (толықтығы мен дұрыстығы);
- ✓ Суреттің түпнұсқаға табиғи ұқсастығы пропорцияның дұрыс берілуімен, сурет салу объектісіне тән белгілерді анықтаумен қамтамасыз етілуі керек;
- ✓ Жарық көмегімен кескіннің көлемін ашу - өзіндік көлеңке түсіру, жартылай тондарды зерттеу;
- ✓ Фигураның – сызбаның формат бойынша орналасуы. Ортасында
- ✓ Сызбадағы фон кескінді қабылдауға көмектесуі керек. Суретті қағазға сыйғызатындай етіп масштабтау керек.

Екінші шығармашылық емтихан – 11.07 және 13.08.26 сағ ж. 09.00 – 13.00-ге дейін өткізіледі.

Емтихан өтетін жер: бас ғимарат 30-Гвардияшылар дивизиясы, 34.

Онлайн режимі жағдайында емтихан ZOOM бағдарламасы бойынша өтеді

Екінші шығармашылық емтихан – Кескіндеу (натюрморт)

1. Натюрмортты құру және жүйелеу
2. Суреттің біртұтастығы және түстер үйлесімділігі

Негізгі критерийлері:

Кескіндеу бойынша екінші шығармашылық емтиханда талапкерлер келесі біліктіліктер мен дағдыларды көрсетуі тиіс:

- ✓ Парақтың жазықтығында сызбаның композициялық орналасуы;
- ✓ Үйлесімді түс схемасы. Заттардың табиғи (табиғи) түсін, түсті рефлекстерді табыңыз;
- ✓ Техникалық құралдар мен түспен жұмыс істеу әдістерін қолдана отырып, жазықтық композицияны құру;
- ✓ Тапсырманы орындау техникасының талаптарына сәйкес кескіндеменің заңдылықтарын, бейнелеу процесінің техникасы мен әдістерін ескере отырып. Заттар мен перделердің көлеңкелерін және көлеңкелерін көрсету;
- ✓ Композицияның жалпы композициялық ниеті мен тональдық байланысын ашу;
- ✓ Жеңіл ауан ортасын бейнелеңіз

- ✓ Параққа бейнеленген заттарды дұрыс орналастыру, парақтың геометриялық ортасына қатысты ығысу болмау (жоғары және төмен, солға және оңға).
- ✓ Бейнеленген заттардың пропорцияларын сақтау. Ол бейнеленген объектілердің биіктігі, ені және тереңдігі қатынастарын беруге негізделген.
- ✓ Натюрморттың тондық сипаттамаларының дәлдігі, заттар мен фон арасындағы тондық қатынастардың айырмашылығы.

НЕГІЗГІ ТАЛАПТАР

Сурет

Сурет бойынша шығармашылық емтихан негізінен тәжірибелік бөліктен тұрады. Тапсырманы орындау үшін әр 10-15 адамға 1 көрініс беріледі. Сурет бойынша емтихан бір тапсырмадан тұрады:

Сурет бойынша – ағаштан жасалған геометриялық фигураларды салу.

Тапсырманы орындау уақыты -120 минут. Тапсырма 45 баллдық шкаламен есептеледі.

Сурет салуға қажетті құралдар: қағаз (А3), қарындаш, өшіргіш, қағаз қысқыштар.

Бағалау критерийлері

«5»-40-50 балл	«4» -25-39 балл	«3» - 15-24 балл	«2» - 1-14 балл
сызба арқылы пішінді, көлемді, текстураны және тонды дұрыс орналастыру және дәл, мәнерлі беру.	орналасу белгісі жеткілікті түрде байқалады және пішіннің, көлемнің, текстураның және тонның берілуі анық емес	сызбаны параққа дұрыс орналастырмау, қағазға орналастыру коэффициенттері сақталмайды, пішіннің, көлемнің, текстураның және тонның берілуі анық емес	берілген парақ пішімінде кескіннің макетінің болмауы (сурет төменге, жоғарыға, бүйірге жылжытылған, оның өлшемі кішкентай немесе тым үлкен);
толық сәйкестік және үйлесімді және қызықты композициялық шешім жасау үшін элементтерді қағазда ұйымдастыра алады	Көбінесе өлшемдердің, пропорциялардың сәйкестігі және үйлесімді және қызықты композициялық шешім жасау үшін элементтерді қағазда ұйымдастыру мүмкіндігі бар.	бейнеленген объектілердің өлшемдері мен пропорцияларының сәйкестігі туралы түсінік бар, композициялық шешімдер жеткілікті үйлесімді емес	бейнені конструктивті талдаудың орнына композицияны механикалық көшіру
Кескіннің негізгі дизайн және пластикалық ерекшеліктері	кескіннің негізгі дизайн ерекшеліктері айтарлықтай	бейнеленген форманың құрылымдық құрылымы жеткілікті	бейненің шамадан тыс қарапайымдылығы мен

толық анықталған, сызбада түс дұрыс пайдаланылған және кескіннің тұтастығы, графика, сызық қалыңдығы.	дәрежеде анықталды, сызбада қолданылған түс графикадан, сызықтардың қалыңдығынан жеткілікті анық емес	түрде ашылмаған, кескіннің бөлшектенуі, жеке бөліктер мен бөлшектердің тондық дыбысының сәйкессіздігі	қарабайырлығы, кескіннің бөлшектенуі, жеке бөліктер мен бөлшектердің тондық дыбысының сәйкессіздігі
---	---	---	---

Кескіндеме

Кескіндеме бойынша шығармашылық емтихан негізінен тәжірибелік бөліктен тұрады. Тапсырманы орындау үшін әр 10-15 адамға 1 көрініс беріледі. Кескіндеме бойынша емтихан бір тапсырмадан тұрады:

Кескіндеме бойынша емтихан тапсырмасы 4 бұйымнан тұрады: қақпақ, кесе, құмыра және драпировка фонында жеміс-жидектер.

Сурет салуға қажетті құралдар: қағаз (А3), гуашь, қылқаламдар №5-6, палитра қағаз қысқыштар.

«5»-40-50 балл	«4» -25-39 балл	«3» - 15-24 балл	«2» - 1-14 балл
Орналасу мүмкіндігі толығымен орындалды	орналасу белгісі жеткілікті түрде байқалады	сызбаны параққа дұрыс орналастырмау, қағазға орналастыру коэффициенттері сақталмайды	берілген парақ пішімінде кескіннің макетінің болмауы (сурет төменге, жоғарыға, бүйірге жылжытылған, оның өлшемі кішкентай немесе тым үлкен
бейнеленген заттардың өлшемдері мен пропорцияларының толық сәйкестігі	бейнеленген заттардың өлшемдері мен пропорцияларының сәйкестіктері айтарлықтай дәрежеде болады	бейнеленген заттардың өлшемдері мен пропорцияларының сәйкестігі туралы түсінік бар	пішінді конструктивті талдаудың орнына табиғатты механикалық көшіру;
бейненің негізгі құрылымдық және пластикалық ерекшеліктері толық ашылады	кескіннің негізгі дизайн ерекшеліктері айтарлықтай анықталды	бейнеленген форманың құрылымдық құрылымы жеткілікті түрде анықталмаған	бейненің шамадан тыс қарапайымдылығы мен қарабайырлығы
Кескіннің, графиканың тұтастығы, сызық қалыңдығы сақталады	Графика және сызық қалыңдығы жеткілікті анық емес	кескіннің бөлшектенуі, жеке бөліктер мен бөлшектердің тондық дыбысының сәйкес келмеуі	

Бағалау критерийлері (қысқартылған оқу кезеңі)

«51-20 балл	«4» -10-15 балл	«3» - 7-10 бал	«2» - 2-7 балл
Сызба арқылы пішінді, көлемді, текстураны және тонды дұрыс орналастыру және дәл, мәнерлі беру.	орналасу белгісі жеткілікті түрде байқалады және пішіннің, көлемнің, текстураның және тонның берілуі анық емес	сызбаны параққа дұрыс орналастырмау, қағазға орналастыру коэффициенттері сақталмайды, пішіннің, көлемнің, текстураның және тонның берілуі анық емес	берілген парақ пішімінде кескіннің макетінің болмауы (сурет төменге, жоғарыға, бүйірге жылжытылған, оның өлшемі кішкентай немесе тым үлкен)
толық сәйкестік және үйлесімді және қызықты композициялық шешім жасау үшін элементтерді қағазда ұйымдастыру мүмкіндігі.	Көбінесе өлшемдердің, пропорциялардың сәйкестігі және үйлесімді және қызықты композициялық шешім жасау үшін элементтерді қағазда ұйымдастыру мүмкіндігі бар.	бейнеленген объектілердің өлшемдері мен пропорцияларының сәйкестігі туралы түсінік бар, композициялық шешімдер жеткілікті үйлесімді емес	бейнені конструктивті талдаудың орнына табиғатты механикалық көшіру
Кескіннің негізгі дизайн және пластикалық ерекшеліктері толық анықталған, сызбада түс дұрыс пайдаланылған және кескіннің тұтастығы, графика, сызық қалыңдығы.	кескіннің негізгі дизайн ерекшеліктері айтарлықтай дәрежеде анықталды, сызбада қолданылған түс үйлесімді, графика, сызықтардың қалыңдығының жеткілікті анық емес	бейнеленген форманың құрылымдық құрылымы жеткілікті түрде ашылмаған, кескіннің бөлшектенуі, жеке бөліктер мен бөлшектердің тондық үйлесімдігінің сәйкессіздігі	бейненің шамадан тыс қарапайымдылығы мен қарабайырлығы, кескіннің бөлшектенуі, жеке бөліктер мен бөлшектердің тондық үйлесімдігінің сәйкессіздігі

Пән комиссиясының төрайымы

М.М. Нуризинова